

Ἄγνός, ὁ μὴ κεκλωσμένος, ὁ μὴ νεσμένος, ἄκλωστος ἔνθ' ἄν.: ἄγνεθα μαλλιά - μπαμπάτσα Εὔβ. (Κονίστρ. Κύμ. κ. ἄ.). ἄγνομον και τὸ μαλλὶ ἀκόμα ἄγνεστο Παξ. || Παροιμ. Ἄγνεθα, τ' ἄφανα κι' ἔς τὴ γοιτιὰ ριγμένα (ἐνῶ ἀκόμη οὔτε ἄγνεσαμεν οὔτε ἄφαναμεν τὰ παννιά, ὀμιλοῦμεν περὶ αὐτῶν ὡσάν νά εἶναι ἀπλωμένα εἰς τὸν φράκτην. Ἐπὶ τὸν προῶρος και ἀνοήτως ἀποβλεπόντων εἰς τὸ ἐπιθυμῶν τέρμα) Σιάτ. Ἄγνεθα τ' ἄφανα ἀπάνου ἔς τὸν πλουκὸ ἄπλωμένα (συνών. τῆ προηγουμένη) Σισάν.

ἀγνέφιστος ἐπίθ. Πόντ. (Τραπ. Χαλδ.) ἀγνέφιστος Πόντ. (Κερασ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- και τοῦ ἐπιθ. *γνεφιστός < γνεφίζω, δι' ὃ ἰδ. ἐγνεφῶ.

Ἄγνεθεις τοῦ ὕπνου, ἀξύπνητος ἔνθ' ἄν.: Ὁλ' ἐγνέφσαν κ' ἐκεῖνος ἀκόμαν ἀγνέφιστος ἀπομέν' Τραπ. Συνών. ἄγνεφος.

ἄγνεφος ἐπίθ. Πόντ. (Σάντ. Τραπ.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- και τοῦ ἀρχ. νήφω.

Ἄγνεθεις τοῦ ὕπνου. Συνών. ἀγνέφιστος.

ἀγνικά τά, Ζάκ. Ἡπ. Θήρ. Κεφαλλ. Κύθηρ. Κύπρ. Στερελλ. (Μεσολόγγ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀγνικός μετὰ περιληπτικῆς σημ. Πβ. ἀσημικά, χρυσαφικά κττ. Ἰδ. και ἀγνός.

Τὰ ἄνευ ἀκάνθης, αἵματος και λεπῶν μαλακόστρακα, τὰ μαλάκια, οἶον σηπία, πολύποδες, τευθίδες κττ. Πβ. ἀγανός. Συνών. ἀγνά (ἰδ. ἀγνός 2).

ἀγνοκαθάρειος ἐπίθ. Ἡπ.

Ἐκ τῶν ἐπιθ. ἀγνός και καθάρειος.

Ἐπὶ τοῦ ἄρτου, ὁ ἐκ σιτίνου ἀλεύρου. Συνών. καθάρειος.

ἀγνομασῶ Θράκ. (Σαρεκκλ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀγνός και τοῦ ρ. μασῶ.

Μασῶ βραδέως, τρώγω χωρὶς ὄρεξις: Φαίνεσαι χοριᾶτος γιά ν' ἀγνομασῆς.

ἀγνομέταξος ἐπίθ. ἀμάρτ. ἀγνομέταξος Θράκ. (Ἀδριανούπ.) Μακεδ. (Χαλκιδ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀγνός και τοῦ οὐσ. μετὰ ξί.

Ἐπὶ ὑφασμάτων, ὁ ἐξ ἀγνῆς μετάξης ὑφασμένος ἔνθ' ἄν.: Ἀγνομέταξος ἀλατζᾶς Χαλκιδ. Ἀγνομέταξος πρᾶμα αὐτόθ. Πβ. μαγνάδι. Συνών. ὀλομέταξος.

ἀγνός ἐπίθ. Βιθυν. Ἡπ. Θεσσ. (Ζαγορ. Καλαμπάκ.) Θράκ. (Βιζ.) Καπ. (Συνασσ.) Κέρκ. Κύπρ. Μακεδ. (Βελβ. κ. ἄ.) Πελοπ. (Ἀρκαδ. Λακων.) Πόντ. (Ἄμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Σινώπ. Τραπ. Χαλδ.) Στερελλ. (Λαμ.) ἀγνός Ἀστυπ. Κάρπ. Κέρκ. Κρήτ. Κῶς Μακεδ. (Κοζ. κ. ἄ.) Ρόδ. Σάμ. Σύμ. Χίος ἀγνός Πόντ. (Ἄφ.) ἄγνός Ρόδ. ἀγνός Εὔβ. (Κάρυστ.) Κάρπ. Κορσ. Κύπρ. Λευκ. Παξ. ἄγνός Κάρπ.

Τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀγνός. Τὸ ἀγνός ἀναλογικ. καθὰ μακρός-μακρύς. Διὰ τὴν τροπὴν τοῦ γν εἰς χν πβ. παιγνίδι-παιχνίδι κττ.

Α) Ἐπὶ ἠθικῆς ἐννοίας **1)** Ἄθικτος, ἀμόλυντος, ἐπὶ παρθένου, καθαρὰ ἀπὸ ἐρωτικῶν πραγμάτων Κύπρ.

Πελοπ. (Λακων.) κ. ἄ.: Ἀγνὸ κορίτσι Λακων. Σοῦ παραδίνω, γαθρέ, τὴ νύφη ἀγνή κι ἀνέγξαχτη αὐτόθ. || Ἄσμ.

Πολ-λὸν τῶαιρόν ἐγύρευκεν νά βροη ἀγνήν γεναῖκαν Κύπρ.

Ἀγνά τρωεν, ἀγνά πιν-νεν τὸ ἀγνήν γεναῖκαν παίρνει

αὐτόθ. Ἡδη παρ' Ὀμήρῳ χαρακτηριστικὸν ἐπίθ. τῆς Ἀρτέμιδος και παρὰ Δημοσθ. Κατὰ Νεαίρ. 1371 «ἀγιστεύω και εἰμὶ καθαρὰ και ἀγνή... ἀπ' ἀνδρὸς συνουσίας».

Συνών. ἄγγιαχτος 3, ἄγγιχτος 3. **β)** Ἀγαθός Πόντ. (Σινώπ.) **2)** Καθαρός, ἀπόνηρος, εἰλικρινής, τίμος, ἄμεμπτος, ἀνεπίληπτος Καπ. (Συνασσ.) Πόντ. (Κοτύωρ. Οἶν. Σινώπ. κ. ἄ.): Ἀγνός ἄνθρωπος Συνασσ.

Ἀγνὸν καρδιά Οἶν. || Φρ. Ἔχει τὰ χέρια του ἀγνά (ἐπὶ ἀνθρώπου σεβόμενου τὰ ἀλλότρια) Ἀρκαδ. Ἡ σημ. και παρὰ τοῖς ἀρχ. Πβ. Π.Δ. (Παροιμ. 20,9) «τίς καυχήσεται ἀγνήν ἔχειν τὴν καρδίαν;» Διὰ τὸ ἀρχ. ἐπίθ. ἀγνός ἰδ. Ὀμηρ. Ὑμν. Ἀπόλλ. 121 «ἀγνός και καθαρός» και Dittenberger Syll. inscr. Gr.² 485,14 «ἀγνός και ἀμέμπτος».

3) Σπουδαῖος, θαυμαστός, μεθ' οὗ και συνεκφέρεται Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ.): Ἀγνός και θαυμαστός Χαλδ. Πολλὰ ἀγνόν και θαυμαστόν ἐν Κερασ. **β)** Ἀλλόκοτος, παράδοξος, ἀκατανόητος, ἀσυνήθης Πόντ. (Ἄμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Ὀφ. Τραπ. Χαλδ.): Πολλὰ ἀγνός ἄνθρωπος εἶσαι Τραπ. Ἀγνά μῆλα ἐπῆρες αὐτόθ. Ἀγνά λόγια λέει Κερασ. Ἀγνὸν δουλείαν ἐποίκες αὐτόθ. Ντ' ἀγνος ἄνθρωπος εἶσαι; Τραπ. Χαλδ. Ντ' ἀγνεσσα εἶσαι; Κοτύωρ. Χαλδ. Ἀγνά και θαυμαστά αὐτόθ. || Ἄσμ.

Ἔστραψεν και -ν- ἐβρόντισεν κι ὁ κόσμος ἐγαλάεν κι ἄσ' οὐδ' ἀγνόν τὸν βοετὸν ὄλεν ἢ γῆ ἐλλάεν (ἐλλάεν = μετεβλήθη) Τραπ.

Ἀνάθεμά σε, νὲ κοντὴ, κ' εὐὸ ντ' ἀγνεσσα εἶσαι! ἀφίντις ἐμὲν τὸ παλληκάτ' και μοναδέσσα κείσαι

Χαλδ. Συνών. ἀγναῖος 2. **γ)** Ἀστεῖος, ὁ προκαλῶν τὸν γέλωτα Πόντ. (Κοτύωρ.): Πὲ ἀγνά κι ἄς γελοῦμε (εἰπὲ ἀστεῖα νά γελάσωμεν). Πολλὰ ἀγνός ἔνθ'. **δ)** Ἐπὶ ἐρωτήσεως, ποιός τις Πόντ. (Τραπ. κ. ἄ.): Ντ' ἀγνος ἄνθρωπος ἔνθ' π' ἔρθεν; (ὁ ἀναβιβασμὸς τοῦ τόνου εἰς τὸ ἀγνος διὰ τὸ προηγούμενον ἐρωτηματικὸν ντό. Πβ. και ντό ἴσος, ντό λος. Συνών. φρ. τί λογης ἢ τί εἶδους ἄνθρωπος κτλ.) Ἄκι ξέρω ντ' ἀγνα σταφύλᾶ ἐγόρασεν!

Β) Ἐπὶ ὑλικῆς ἐννοίας **1)** Καθαρός, ἄκρατος, ἄμεικτος ξένης οὐσίας, ἀνόθευτος τὴν σύστασιν ἢ τὴν ποιότητα, πᾶν αὐτὸ καθ' ἑαυτὸ, ἄνευ ἄλλης οὐσίας κοιν. και Καπ. Πόντ. (Ἄμισ. Σινώπ.): Ἀγνὸ βούτυρο-κερί-κρᾶσι-μέλι κττ. κοιν. Μάλαμα ἀγνὸ Κῶς Ἄγν' ἀσήμι-μάλαμα Ρόδ. Ἀγνὸ κριθάρι-σιτάρι (ἀντίθ. ἄτσαλο κριθάρι-σιτάρι) Κάρπ. Ἀγνὸ σιτάρι (τὸ κεκαθαρμένον, τὸ ἀπηλλαγμένον σκυβάλων) Ρόδ. Ἀγνὸ λάδι (καθαρόν, διαγές, ἀπηλλαγμένον παντελῶς τῆς ἀμόλγης. Συνών. λαπάντι) Ρόδ. || Φρ. Ἀγνὸ ἀγνὸ τὸ τρώγει (ἄνευ ἀρτύματος ἢ ἄρτου) Σινώπ. Ἐφαῖ τὸν φαεῖ ἀγνὸ (ἄνευ ἄρτου) Ἡπ. (πβ. ξεροὸ ψωμί, ψιλαχὸ κρέας-ψωμί κττ.) Ἔχω ἕνα μοναχὸ τσι ἀγνὸ (ἐν μόνον, ἐντελῶς μόνον, μονώτατον) Ἄνδρ. Συνών. ἀγναῖος 1, ἀκρᾶτος, μονᾶτος. **β)** Ὁμός, συνήθως ἐπὶ κρέατος Θεσσ. (Καλαμπάκ.): Ἀγνὸ κρέας. **2)** Ὁ ἐν μεγίστῳ βαθμῷ ἐνυπάρχων, ὁ ἐπικρατῶν τῶν ἄλλων οὐσιῶν κοιν. και Πόντ. (Ἄμισ.): Λέει ἀγνὸ ψέμα (ἐντελῶς ψεύδεται) Ἡπ. Ἀντὸς ὁ καφὲς εἶναι ἀγνὸ κριθάρι αὐτόθ. Τὸ κρᾶσι εἶναι ἀγνὸ νερό Κέρκ. Τὸ χωράφι εἶναι ἀγνὸ πέτρα αὐτόθ. Αὐτὸ τοῦ τυρεῖ-τοῦ φαεῖ εἶναι ἀγνὸ βούτυρον (τὸ βού-

